

Santa Eulàlia

gairebé dos segles d'història

La història de la botiga Santa Eulàlia començà el 1843, un any que no sembla que fos el millor per posar en marxa un negoci. La ciutat patia una situació econòmica molt greu però, així i tot, Domènec Taberner i Prims decidí emprendre l'aventura d'obrir un establiment de venda de teixits al Pla de la Boqueria, just al costat de l'antiga ermita de Santa Eulàlia.

Santa Eulàlia

El temps li donà la raó i fou un èxit. Amb la revolució industrial sorgí una burgesia amb ganes de vestir bé, una clientela que trobà en la botiga de Taberner el lloc ideal per deixar-se aconsellar per un expert.

El 1894 Taberner s'engrescà amb altres negocis i s'associà amb Lluís Sans perquè es fes càrrec de la gestió de la botiga, que seguia creixent en clientela i beneficis. A principi del segle XX, tots dos comerciants arribaren a la conclusió que calia ampliar el negoci, amb un edifici de nova planta situat al mateix indret. Per fer-ho, calgué enderrocar l'ermita de Santa Eulàlia, que havia donat nom a l'establiment i era paret per paret. A canvi, es comprometeren a pagar un altar a la catedral, en honor de la patrona de la ciutat, i a col·locar una estàtua de la santa a l'angle del nou edifici, que fa cantonada amb el carrer de la Boqueria, imatge que encara existeix.

El nou establiment adoptà el nom de Grandes Almacenes Santa Eulalia, amb la incorporació el 1909 d'una secció de confecció per a senyores, amb models importats de París i Viena, que li proporcionà una gran popularitat.

Domènec Taberner morí el 1915, quan els magatzems ja estaven plenament arrelats a la ciutat, i el seu soci passà a ser l'únic propietari del negoci. Tanmateix, Lluís Sans també morí pocs anys després, el 1917, i fou succeït pel seu fill, Lluís Sans i Marcet, que ja treballava a l'empresa i constituí la segona generació d'una família que restaria tota la vida vinculada a l'empresa. El 1923 Isabel Sans, germana de Lluís, es casà amb Pere Formosa, un home de gran talent i creativitat que entrà a treballar a Santa Eulàlia i hi jugaria un paper fonamental. Tots dos cunyats, Lluís i Pere, planejaren presentar a Barcelona les seves pròpies col·leccions, com feien els grans modistes francesos, i es concentraren en el projecte.

El moment era idoni, ja que la ciutat vivia l'eufòria dels anys previs a la celebració, el 1929, de l'Exposició Internacional. El 1926, Pere Formosa, que havia esdevingut cap de disseny de Santa Eulàlia, enllestí una col·lecció d'alta costura i la presentà amb una desfilada de models, amenitzada musicalment amb un piano. L'esdeveniment féu furor entre les dames

de l'alta societat. No en va, es tractava de la primera passarel·la de moda organitzada a l'Estat i fou l'inici d'una etapa de gran esplendor. A partir d'aquella experiència, els passis de models marcarien les tendències de cada temporada, seguits amb devoció no solament per les senyores elegants, sinó també per nombroses modistes que adquirien els patrons per confeccionar els vestits.

L'èxit durà deu anys, fins que el 1936 s'inicià la Guerra Civil i l'empresa fou col·lectivitzada. Per emmascarar la referència religiosa, el nom fou canviat pel de Santaulàlia i es dedicaria, principalment, a la confecció d'uniformes militars per a l'Exèrcit Popular. Mentre durà el conflicte bèl·lic, Lluís Sans es mantingué amagat, però era visitat regularment per un membre del comitè obrer per demanar-li consell i consultar les decisions importants.

Santa Eulàlia

En acabar la guerra, Sans recuperà la propietat de l'empresa i repengué les seves activitats vinculades a la creació d'alta costura. El 1941 obrí una botiga enorme al passeig de Gràcia número 60, exclusivament dedicada a la moda femenina, mentre l'establiment del Pla de la Boqueria quedà com a sucursal.

El nou local comptava amb grans taulells, on s'exposaven de manera impecable teixits de tot tipus, colors i textures; els emproadors eren amples i còmodes; l'àrea d'exposició de vestits confeccionats era lluminosa i alegre; i tot era envoltat per l'ambient elegant d'una decoració delicada. Les dames s'hi passaven hores, absortes en la contemplació de les darres novetats; triaven teles, elegien models i, finalment, encarregaven vestits que els excel·lents professionals de la casa confeccionaven als tallers de l'empresa.

El 1944 Santa Eulàlia tancà la històrica botiga del Pla de la Boqueria (que podem veure a la pàgina següent), però n'obrí una altra al passeig de Gràcia número 93, orientada a la moda masculina. Tot el local era de fusta noble i el mobiliari aportava una gran sensació de calidesa i elegància. Els clients podien elegir entre una gran diversitat de models, teixits, punys i colls, fins a obtenir la seva camisa ideal, encara que també n'hi havia de confeccionades de gran qualitat, a més d'una àmplia oferta de corbates, sabates i complements.

Lluís Sans morí el 1951, després d'una excel·lent trajectòria de més de trenta anys. Prengué el relleu el seu fill, Llorenç Sans i Roig, tercera generació de la nissaga familiar que hauria d'afrontar moments econòmicament molt difícils, encara que el prestigi de l'empresa, la perseverança i l'esperit innovador l'ajudarien a tirar endavant.

El 1960 emergí un nou concepte, el *prêt-a-porter* de qualitat, i Santa Eulàlia adoptà el revolucionari sistema per produir moda a escala industrial. Durant els anys seixanta se succeïren les presentacions i les col·leccions, fins assolir una gran dimensió empresarial que arribaria a aglutinar uns set-cents cinquanta treballadors, la majoria en els tallers d'alta costura i sastreria a mida.

Santa Eulàlia

Santa Eulàlia

L'expansió culminà el 1987, amb l'obertura d'una nova botiga a l'avinguda de Pau Casals número 8, dedicada a la moda masculina. Malauradament, Llorenç Sans morí un any després i l'*imperi* Santa Eulàlia passà a ser dirigit pel seu fill Lluís, un jove de vint-i-dos anys que es veié sorprès pel repte. Lluís Sans va haver de madurar a marxa accelerada, aprendre el funcionament del negoci i assumir grans riscos. La moda evolucionava sense treva i, si no volia que quedés obsoleta, l'empresa s'hi havia d'adaptar.

Malgrat els esforços, el 1997, després de cinquanta-sis anys al servei de la moda femenina, l'empresa es veié forçada a tancar la botiga del passeig de Gràcia 60. Malauradament, el local passà a mans d'una cadena de botigues de roba que destruí gran part de la decoració.

Aleshores, la secció de roba de dona trobà refugi a la botiga del número 93 del mateix passeig, originalment destinada a la moda masculina, però el 2 de febrer de 2009 aquest temple del bon gust també es veié abocat a la desaparició, quan Pontegadea, la immobiliària del grup Inditex, comprà l'edifici on des de 1944 estava situada la botiga de Santa Eulàlia, en règim de lloguer, amb la intenció d'enderrocar-lo i conservar-ne només la façana. Es donà, però, una circumstància afortunada, ja que la mare d'Amancio Ortega, propietari d'Inditex, havia estat una d'aquelles modistes que acudien a les desfilades de Santa Eulàlia, a la recerca d'inspiració, i conservava un gran record dels vells temps. Demanà, doncs, al seu fill que cedís el local a la mítica empresa barcelonina i l'any 2011, enllestides les obres, Santa Eulàlia tornà a obrir botiga al passeig de Gràcia 93.

En refer el local, la família Sans volgué mostrar els seus cent seixanta-vuit anys d'història i recuperà part del mobiliari de l'antiga botiga del Pla de la Boqueria, així com algunes peces de les del passeig de Gràcia, per bastir un espai enlluernador. L'ascensor dels anys vint, un parell de mostradors Art Déco, cadires utilitzades en la primera desfilada de 1926, emprovadors, rellotges i cartells d'època formen part de la decoració actual. Els aparadors són els de l'antiga botiga del

Santa Eulàlia

número 60 i l'espectacular escala de roure tornà al seu lloc original. El logotip de la façana, també d'estil Art Déco, és el de 1926 i el neó, emplaçat damunt de la porta d'entrada, data de 1941.

Personalitat, estil propi i un tracte molt especial han permès a Santa Eulàlia assolir el caràcter de referent de la moda barcelonina. Actualment, la botiga compta amb marques exclusives i productes de grans dissenyadors, però conserva la seva secció de confecció a mida, símbol de la qualitat indiscutible que caracteritza aquest establiment gairebé bicentenari.